

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra FRA DEN GAMLE FABRIK

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II*, 1905-, s. 11. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsøe02-shoot-idm140504746021680/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II

Giv Lys til Danemarks Ferdinand!
Og Lygter til Karoline!
For dem staar Danevangs Hjerter i Brand,
Og Folket dem kalder for sine!

Dette er den eneste Skandale, som jeg véd, at „Gamle Rasmus“ har begaaet i sine Dage. Men han blev ogsaa mulkteret af Politiet for en Specie. Ak, han havde ikke bemærket, at en ondskabsfuld Haand havde forandret „Lykke“ til „Lygter“ — en Ting, som i en væsentlig Grad bidrog til at forhøje Versets loyale Virkning.

Men hermed var hans afmægtige Opposition brudt. Den næste Aften strøg han med et Suk den i Porten hængende Tranlygte, og lod Gassen saaledes fuse ud paa Trappegangen, at Onkel maatte ned for at stille paa Hanerne. Da han endelig kom ud i Gaarden, stod gamle Rasmus i Porten med begge Hænderne i Lommen og stirrede op mod den mørkeblaa Vinterhimmel, hvor den ene Stjerne tændtes efter den anden. „Hvad tænker han paa, Rasmus?“ spurgte min Onkel med Hentydning til Hanerne paa Trappen.

Rasmus tog ikke engang Hænderne af Lommen, men svarede uden at forandre Stilling: „Jeg tænker paa, Hr. Anmenestrator, at saaledes kan det ikke blive ved at gaa — nej, mere om det kan. Se paa vor Herre, Hr. Anmenestrator, han tænder bestandig de samme Lygter!“ Med disse Ord krøb gamle Rasmus ned i sin Kælder.

Ogsaa min Onkel prægede sig paa en besynderlig Maade i min barnlige Erindring. Det var en høj, mørk, mager og alvorlig Mand, som altid gik klædt i sort, og baade Sommer og Vinter havde Frakken knappet lige op til Halsen. Naar han langsomt gik gennem Fabrikkens lange Gaarde for at anstille den daglige Inspektion, holdt han altid Hænderne paa Ryggen, Hovedet lidt bøjet og Blikket tilsyneladende

fæstet mod Brostenene. Og dog vidste Arbejderne, at han saa' som en Falk og hørte som en Los, og der var ingen, som veg fra sin Dont eller lod sig skuffe af denne tilsyneladende Distraktion. Han var ordknap, kort og bestemt i sin Adfærd, streng mod de dovne og efterladne, men dog elskede Arbejderne ham; thi de vidste, at han var retfærdig, og at hans Væsen, der ligesom den sorte Frakke sad tilhækket og stramt omkring ham, kunde være blødt og mildt, naar uforskyldt Nød, Sygdom og Savn havde banket paa deres Døre. Han var en Mand af den gamle Skole; tro mod den Tid, hvori han var vokset op, og ude af Stand til at gribe, hvad den nye bar i sit Skød. Han passede sin Gerning, og hans Gerning passede for ham, og da den nye Tid vilde skille dem ad, skiltes han fra et Liv, der begyndte at blive ham til Byrde som uforstaaeligt.

Uagtet jeg hemmelig holdt af ham, var jeg dog næsten bange for ham; thi han gav sig kun lidt af med mig, og naar det skete, var det mere egnet til at forskrække et Barnesind end til at drage det til sig. Saaledes husker jeg endnu en Aften ved Ovn. Der skulde brændes en stor Vase, et meget sjældent og kostbart Stykke, en Present til en eller anden Potentat i Tyskland. Tre eller fire Vaser var allerede tidligere forulykkede, og det begyndte at knibe med Tiden. Onkel havde selv ledet Vasens Opstilling, og nu kom det store Øjeblik, da der skulde stikkes Fyr. Onkel tog et Bundt Høvlspaaner, steg afmaalt og rolig ned i den ene af Ovnens Fyrhuller og sagde til Overbrænderen: „Nu maa det gaa, Dinger, som Gud vil.“

Dinger, en snurrig gammel Patron nede fra Schwarzwald, skævede hen til Onkel med det ene Øje — det andet havde han faaet brændt ud af en Gnist — og sagde: „Aber den goer nicht, Herr